

การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

STUDY OF COLLABORATIVE LEARNING BEHAVIOR THROUGH ONLINE SOCIAL NETWORKS FOR ENERGY EFFICIENT CAMPAIGN OFFICE OF THE PRESIDENT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

นิพนธ์ พารา* ศิวินิต อรรถวุฒิกุล

Niphon Para*, Siwanit Autthawuttikul

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Department of Educational Technology, Faculty of Education, Silpakorn University.

*Corresponding author, e-mail: niphon@g.swu.ac.th

Received: July 6, 2018; Revised: October 8, 2018; Accepted: March 26, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2) เพื่อออกแบบและพัฒนาสื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 23 คน ได้มาโดยวิธีการอาสาสมัคร (Volunteer) ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 2) แบบประเมินกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ 3) แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ 4) แบบประเมินผลงานการออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร 5) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.62) และค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบชิ้นงาน ความเข้าใจหรือพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความรู้ ความเข้าใจ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 2. ผลคะแนนจากแบบประเมินผลงานการออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร พบว่า ผลงานการสร้างสื่อของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 22.71$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของผลงานรายบุคคล พบว่า มีจำนวน 8 คน ที่ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้น จำนวน 15 คน ผลงานมีคุณภาพอยู่ในระดับดี 3. ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน มีระดับความคิดเห็น

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.58) และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรายด้าน พบว่าด้านเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรม ด้านความร่วมมือของสมาชิกและองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการ และด้านกระบวนการการจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ

คำสำคัญ: การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

Abstract

The purpose of this research 1)To study Collaborative learning behavior through social networks to promote energy efficiency. Of educational personnel Office of the President Srinakharinwirot University. 2)To evaluate the design of the energy efficiency campaign in the organization. 3)To study the opinions on the Collaborative learning process through social networking. The samples used in this study were the educational personnel. Office of the President The research tools consisted of 1) a questionnaire about the development of the learning process, 2) the co-learning process, 3) Social learning behavior assessment model through online social network. 4) Designing the media for energy efficiency campaign in the organization. 5) Questionnaire on the learning process through social networking. Data were analyzed by percentage, mean and standard deviation.

The research findings indicated that:

1. Collaborative learning behavior through social networks. The learning behavior was at a high level ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.62). Understanding or developing Contributing and the knowledge. Understanding and exchanging learning The learning behaviors were at a high level, respectively.

2. The results of the media design evaluation for energy efficiency campaign in the organization found that the media production of 23 persons was good ($\bar{X} = 22.71$). Individuals were found to have 8 persons who had a moderate level of quality assessment. In addition, 15 persons had good quality.

3. omments on the Collaborative learning process that the opinions on the learning process together. The level of opinion was at the high level ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.58). The cooperation of members and the knowledge gained from the process. And the process of learning together. The level of opinion was high.

Keywords: Collaborative Learning, Learning Through Online Social Network, Energy Efficiency

บทนำ

การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้ สิ่งมีชีวิตใดก็ตามที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมก็จะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ไดโนเสาร์ที่สูญพันธุ์ไปเมื่อนับล้านปีมาแล้ว เป็นต้น หากเราจะเปรียบเทียบองค์การหนึ่งๆ ที่กำลังดำเนินกิจการอยู่เป็น สิ่งมีชีวิตที่ดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) องค์การใดที่มีการเรียนรู้มีการปรับตัวที่ดีก็สามารถดำรงอยู่ได้ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว องค์การจึงต้องมีการพัฒนาเพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งกระแสของความต้องการพัฒนาองค์การดูเหมือนจะมีอิทธิพลแผ่ไปทั่วโลกมีนักคิดนักบริหารจำนวนมากได้เสนอแนวคิดอธิบายปรากฏการณ์และความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงองค์การเพื่อให้สามารถดำรงอยู่และสืบทอดจุดหมายขององค์กรต่อไปเพื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคง บรรดาแฟชั่นของการบริหาร (Management Fashions) ที่เป็นที่แพร่หลายในปัจจุบัน ได้แก่ การปรับหรือกระบวนการทำงาน (Re-Engineering) การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management หรือ TQM) และที่กำลังมาแรงในกระทรวงสาธารณสุขก็คือแนวคิดเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization หรือ LO) Peter Senge ศาสตราจารย์วัย 50 ปี ของสถาบัน MIT ของสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ MIT Center for Organizational Development และเป็น ผู้เขียนหนังสือชื่อ “The Fifth Discipline” ได้ให้ความหมายของ “Learning Organization” ว่า “เป็นองค์การที่ซึ่งคนในองค์การได้ขยายขอบเขตความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคลระดับกลุ่มและ

ระดับองค์การเพื่อนำไปสู่จุดหมายที่บุคคลในระดับต่างๆ ต้องการอย่างแท้จริงเป็นองค์การที่มีความคิดใหม่ๆ และการแตกแขนงของความคิดได้รับการยอมรับเอาในใส่และเป็นองค์การที่ซึ่งบุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในเรื่องของวิธีการที่จะเรียนรู้ไปด้วยกันทั้งองค์การ” องค์การแห่งการเรียนรู้เป็นองค์การในอุดมคติ ที่สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยความร่วมมือของสมาชิกในองค์การโดยอาศัย The Five Disciplines เป็นหลัก ที่สมาชิกในองค์การจะใช้เพื่อพัฒนาตนเอง และองค์การสู่ความเป็นองค์การอัจฉริยะที่จะสามารถดำรงอยู่ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมั่นคง ซึ่งการที่จะปรับเปลี่ยนองค์การสู่ความเป็น Learning Organization นั้น เราจะต้องคำนึงถึงเป้าหมายและภาระหน้าที่ขององค์การเป็นหลัก วิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริงขององค์การโดยไม่หลงยึดติดอยู่กับภาพลวงตา ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ปัญหาและการแก้ไขปัญหาได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยของแต่ละองค์การ เป็นหลักวิธีการที่ใช้ได้ผลดีในองค์การหนึ่งๆ อาจจะใช้ไม่ได้ผลในองค์การหนึ่ง ก็เป็นได้ องค์การจะต้องมุ่งไปในทางใดจะต้องปรับตัวอย่างไร จะต้องตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างไรที่จะทำให้องค์การอยู่รอดเจริญเติบโต และทรงประสิทธิภาพสูงสุดได้ตลอดไปนั้น The Five Disciplines เป็นสิ่งที่ต้องศึกษาทำความเข้าใจและเชื่อมโยงตลอดจน การบูรณาการ (Integration) ทางความคิดอีกมากเพื่อที่จะได้ทำความเข้าใจองค์การแห่งการเรียนรู้และวิธีที่จะสร้างองค์การ แห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น

การเรียนรู้ร่วมกัน จึงเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือทีม Johnson and Johnson ได้สรุปว่า

Cooperative Learning มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (1) ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependent) การพึ่งพากันในทางบวก ซึ่งความสำเร็จของกลุ่มอาจจะเป็นผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่ม ในการสร้างการพึ่งพากันในเชิงผลลัพธ์ได้ดีนั้น ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทำงาน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน จึงจะเกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน สามารถร่วมมือกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ และการพึ่งพาในเชิงวิธีการ (2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม (Face to Face Promotive Interdependence) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยเหลือกัน มีการติดต่อสัมพันธ์กัน การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มได้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกในกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกภายในกลุ่ม จะก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน (3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability) (4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) (5) กระบวนการทำงานของกลุ่ม (Group Processing) กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่ม โดยผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุด มีความร่วมมือทั้งด้านความคิด การทำงาน และความรับผิดชอบร่วมกันจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้ การที่สมาชิกในองค์กรเกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกด้วยกัน ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะมีอิทธิพลส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องเป็นวินัยที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ โดยเริ่มจากตนเอง และพัฒนาความรู้ร่วมกับผู้อื่น

แนวปฏิบัติให้สอดคล้องกัน มีจุดมุ่งหมายในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จที่ตั้งใจไว้ไปในแนวทางเดียวกันเป็นเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามที่สมาชิกทุกคนต้องการอย่างแท้จริง เป็นการสร้างสมดุลระหว่างการทำงานกับการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ในขณะทำงานอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งช่วยขยายความรู้ความสามารถของพนักงานในขณะทำงานร่วมกัน ตระหนักถึงความร่วมมือกัน การแบ่งปัน และการแก้ปัญหาาร่วมกัน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีการจัดการศึกษาทั้งในระดับประกาศนียบัตร ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก โดยวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย มุ่งเน้นให้ “เป็นองค์กรชั้นนำแห่งการเรียนรู้และวิจัยบนฐานการศึกษาและคุณธรรม มุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สังคม” มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์พลังงานและการประหยัดพลังงาน ดังนั้น เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านพลังงานให้กว้างขวาง ไปสู่อาจารย์และบุคลากร รวมทั้งนิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไป ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลังงานมากยิ่งขึ้น โดยการถ่ายทอดเนื้อหา เชิงเทคนิควิชาการให้อยู่ในรูปแบบของการใช้ภาษาที่ง่ายต่อการอ่าน และภาพประกอบให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ตามตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการกำหนดมาตรการและการดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงานของการประกันคุณภาพการศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาตนเองอันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพในองค์กร โดยศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย เป็นแนวทางในการพัฒนา

การเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรชั้นนำแห่งการเรียนรู้และวิจัยบนฐานการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาสื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กรของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 397 คน (ข้อมูล ณ 21 มีนาคม 2560)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 23 คน ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่
 - 1.1 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

- 2.1 พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

- 2.2 ผลงานการออกแบบสื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์
2. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์
3. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์
4. แบบประเมินผลงานการออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร
5. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยประเภทกึ่งทดลอง โดยการศึกษาผลกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 3 คน โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้สอนหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ มีผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ และด้านการจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และกระทรวงพลังงาน ผลการสัมภาษณ์

พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน มีความเห็นว่
ร่างแผนกิจกรรมหรือกระบวนการที่ได้ออกแบบ
ไว้มีความเหมาะสม โดยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้
ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไป
เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมและกระบวนการ
ต่อไป

2. ออกแบบกิจกรรมหรือกระบวนการเรียน
รู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้
เครื่องมือเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่
เฟสบุ๊ก (Facebook) และดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 คน ประเมินคุณภาพของกระบวนการ
เรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์
จากนั้นนำผลการประเมินคุณภาพและข้อเสนอแนะ
มาออกแบบกิจกรรมและกำหนดเครื่องมือที่ใช้
ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์
ที่ปรึกษาให้เหมาะสม จากนั้นทำการออกแบบ
และสร้างกลุ่มเฟสบุ๊ก (Facebook)
ตามประเด็นที่ได้ศึกษาและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็นช่องทางสำหรับ
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์
ให้เกิดความน่าสนใจ สร้างสรรค์และการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมการเรียนรู้
ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้จัดขึ้นในกลุ่ม
เฟสบุ๊ก (Facebook) โดยมีการสร้างงานกิจกรรม
จำนวน 8 สัปดาห์ตามแผนกิจกรรมและได้เชิญ
สมาชิก (กลุ่มตัวอย่าง) เข้าร่วมกลุ่มเฟสบุ๊ก
(Facebook) หรือกิจกรรมที่สร้างขึ้น ในกิจกรรม
ทั้ง 8 สัปดาห์ ใช้วิธีการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ร่วมกัน กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่าย
สังคมออนไลน์ จะใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
ทั้งแบบเผชิญหน้า และแบบออนไลน์ ทั้งนี้
การพบหน้ากัน เพื่อการจัดสนทนากลุ่ม Focus
Group และแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ
ดังนี้

ระยะที่ 1 เตรียมความพร้อม สร้างความ
เข้าใจและตระหนักถึงหลักของการเรียนรู้ร่วมกัน
ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อรองรับการใช้
พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 2 เสริมสร้างประสบการณ์ตรง
และดำเนินกิจกรรมกลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระยะที่ 3 นำเสนอผลงานและเผยแพร่
ผลงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน
ของกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่าย
สังคมออนไลน์เพื่อรองรับการใช้พลังงานอย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
ทั้งแบบเผชิญหน้า และแบบออนไลน์ ตามตาราง
กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ทั้ง 8 สัปดาห์ โดยมีการติดตามการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ การเชิญชวน การสร้างแรงจูงใจ และให้
ข้อเสนอแนะในการร่วมกิจกรรมตลอด 8 สัปดาห์
ทั้งนี้กิจกรรมในบางขั้นตอนมีความจำเป็นต้อง
ขยายระยะเวลาออกไปเนื่องจากมีความจำเป็น
ในช่วงวันหยุดราชการติดต่อกันหลายวันทำให้
เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้

4. ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน
ผลงานการออกแบบสื่อรณรงค์การใช้พลังงาน
และประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการ
เรียนรู้ร่วมกัน ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์
ผู้วิจัยได้ออกแบบ แบบประเมินฯ จากนั้นนำไป
ให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินคุณภาพและค่า
ความสอดคล้องของเนื้อหาที่เหมาะสม
โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญ
มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ มีผลงาน
วิชาการหรืองานวิจัยในด้านที่เกี่ยวข้องจาก
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่ม
ตัวอย่างเพื่อประเมินผลและวิเคราะห์ผลต่อไป

5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษา
พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคม
ออนไลน์ ผลการประเมินผลงานการออกแบบ
สื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
ในองค์กร และผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อ
กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคม
ออนไลน์ ของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. สรุปผล อภิปรายผล และนำเสนอข้อมูล ผลการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเสนอเป็นแนวทาง ในการพัฒนาการเรียนรู้อันร่วมกัน ผ่านเครือข่าย สังคมออนไลน์ ต่อหน่วยงานในองค์กรและหน่วยงาน อื่นๆ รวมทั้งงานประชุมวิชาการหรือวารสาร วิชาการในโอกาสต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อ วัตถุประสงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน

คำถามการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (n=23)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วม			
1. สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการสนทนาในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแนะนำข้อมูลส่วนตัว หน้าที่และประสบการณ์ จากการทำงาน	3.78	0.74	มาก
2. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนาเพื่อกำหนดเป้าหมาย และแนวปฏิบัติกิจกรรมการทำงานกลุ่มร่วมกัน	3.87	0.82	มาก
3. สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างอิสระ และร่วมรับฟังคนอื่นอย่างจริงใจเปิดเผย	4.22	0.60	มาก
4. สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและกระตุ้นให้ เพื่อนสมาชิกร่วมกันคิดที่จะพัฒนาการเรียนรู้ออกกลุ่มอยู่เสมอ	3.78	0.74	มาก
5. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันค้นหาข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานในกลุ่มและการเรียนรู้ร่วมกัน	3.91	0.60	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.91	0.58	มาก
ด้านความรู้ ความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้			
6. สมาชิกในกลุ่มบอกเล่าประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ของตนเอง ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้รับทราบเพื่อนำมาใช้ เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน	3.65	0.65	มาก
7. สมาชิกในกลุ่มมีการโต้ตอบ และสะท้อนความคิดเห็นของ เพื่อนสมาชิกระหว่างการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน	3.78	0.67	มาก
8. สมาชิกในกลุ่มมีการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยการระดมความคิดเห็น ระดมสมอง และนำเสนอข้อมูลต่างๆ ร่วมกัน	3.43	0.78	ปานกลาง
9. สมาชิกในกลุ่มมีการโต้แย้งในทางสร้างสรรค์ในกรณีที่มี ความคิดแตกต่างกัน และได้ข้อสรุปร่วมกันที่เหมาะสม	3.48	0.59	ปานกลาง
10. สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการอภิปราย เพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	3.74	0.75	มาก
11. สมาชิกในกลุ่มได้อภิปรายในประเด็นที่เป็นข้อคำถาม ตามโจทย์หรือข้อคำถามในแต่ละกิจกรรม	3.87	0.69	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถามการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (n=23)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ความหมาย
12. สมาชิกในกลุ่มมีการให้คำแนะนำกับเพื่อนสมาชิกเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	3.87	0.63	มาก
13. สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามข้อตกลงในขณะที่ทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ	4.13	0.63	มาก
14. สมาชิกในกลุ่มมีการแบ่งความรับผิดชอบและมอบหมายงานเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่างๆ ร่วมกันเสมอ	4.00	0.63	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.77	0.45	มาก
ด้านการออกแบบสร้างชิ้นงาน ความเข้าใจหรือพัฒนา			
15. สมาชิกในกลุ่มมีการทดลองนำแนวทางปฏิบัติที่ร่วมกันสรุปที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันไปใช้ในการปฏิบัติและสร้างผลงาน	3.87	0.46	มาก
16. สมาชิกในกลุ่มนำประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของแต่ละคนมาใช้ประโยชน์ในการสร้างผลงาน	4.00	0.60	มาก
17. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นและบอกแนวทางในการสร้างผลงานของตนให้กับสมาชิกคนอื่นเรียนรู้ร่วมกันได้	4.22	0.67	มาก
18. ท่านเรียนรู้และค้นหาความรู้จากบุคคลรอบตัว ทั้งผู้ร่วมงานในองค์กรและผู้ร่วมงานภายนอกองค์กรเพื่อสร้างและพัฒนาผลงานอยู่เสมอ	4.26	0.69	มาก
19. ท่านเกิดการพัฒนาระบบการสร้างผลงาน Infographic ที่ดีขึ้นจากการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้ร่วมงาน มากกว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำพัง	4.43	0.51	มาก
20. ท่านมีพัฒนาการสร้างผลงาน Infographic บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดจากการเรียนรู้ร่วมกันกับสมาชิกในทีม	4.22	0.52	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.17	0.57	มาก
ค่าเฉลี่ย รวมทั้ง 3 ด้าน	3.95	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบชิ้นงาน ความเข้าใจหรือพัฒนา

มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.57) ด้านการมีส่วนร่วม มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.58) และด้านความรู้ ความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่ พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้น มีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อคำถามที่ 8

สมาชิกในกลุ่มมีการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยการระดมความคิดเห็น ระดมสมอง และนำเสนอข้อมูลต่างๆ โดยการระดมความคิดเห็น ระดมสมอง และนำเสนอข้อมูลต่างๆ ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.78) อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีภาระหน้าที่ประจำ ช่วงเวลาทดลองอาจจะไม่เหมาะสม ครั้งต่อไปควรที่จะปรับช่วงเวลาและขยายเวลาการทดลองเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถนำเสนอข้อมูลได้มากกว่านี้ และข้อคำถามที่ 9 สมาชิกในกลุ่มมีการโต้แย้งในทางสร้างสรรค์ในกรณีที่มีความคิดแตกต่างกัน และได้ข้อสรุปร่วมกันที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.59) อาจเกิดจากกลุ่มทดลองไม่รู้จักกัน แนวทางการแก้ไขครั้งต่อไปควรจัดให้มีเวทีสำหรับการพูดคุยในประเด็นต่างๆ ก่อน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักกัน นำไปสู่การกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์มากขึ้น

2. ผลการประเมินผลงานการออกแบบสื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร

เป็นการประเมินผลงานการออกแบบสิ่งที่เป็นผลจากการสร้างสรรค์งาน เทคนิคหรือแนวคิดเป็นผลงานภาพ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพลังงานในรูปแบบต่างๆ ที่สร้างขึ้นโดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งจะประเมินผลงานจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 23 ชิ้นงาน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้มาตรวัดความสำเร็จของงานที่เรียกว่า รูบรีคส์ (Rubric) มีระดับคุณภาพในการประเมิน 3 ระดับ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบประเมินผลงานให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลงานทั้งหมด 23 ชิ้นงาน ในสัปดาห์ที่ 7 จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายจากคะแนนการประเมินผลงานซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

คะแนน 21 - 30 หมายถึง ผลงานการออกแบบสื่อมีคุณภาพในระดับ ดี

คะแนน 11 - 20 หมายถึง ผลงานการออกแบบสื่อมีคุณภาพในระดับ ปานกลาง

คะแนน 1 - 10 หมายถึง ผลงานการออกแบบสื่อมีคุณภาพในระดับ ควรปรับปรุง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนประเมินผลงานการออกแบบสื่อ

ลำดับที่	คะแนนเต็ม 30 คะแนน			คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3		
1	27	24	29	26.67	ดี
2	29	21	29	26.33	ดี
3	29	28	26	27.67	ดี
4	30	20	28	26.00	ดี
5	22	21	22	21.67	ดี
6	30	28	30	29.33	ดี
7	21	22	20	21.00	ดี
8	28	24	22	23.67	ดี
9	21	23	22	22.00	ดี
10	26	22	23	23.67	ดี

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนเต็ม 30 คะแนน			คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3		
11	30	25	21	25.33	ดี
12	20	21	20	20.33	ปานกลาง
13	30	20	22	24.00	ดี
14	21	18	15	18.00	ปานกลาง
15	30	22	20	24.00	ดี
16	27	25	24	25.33	ดี
17	22	21	29	24.00	ดี
18	20	22	19	20.33	ปานกลาง
19	21	20	20	20.33	ปานกลาง
20	22	18	17	19.00	ปานกลาง
21	21	18	16	18.33	ปานกลาง
22	21	15	14	16.67	ปานกลาง
23	21	19	16	18.67	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม				22.71	ดี

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมินผลงานการออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กรพบว่า ผลงานการสร้างสื่อของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 22.71$)

และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของผลงานรายบุคคลพบว่า มีจำนวน 8 คน ที่ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้น จำนวน 15 คน ผลงานมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

ภาพที่ 1 ผลงานการออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Infographic)

ที่มา: <https://www.facebook.com/events/159002974796025/>

3. ผลการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการ

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย (n=23)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ความหมาย
ด้านกระบวนการการจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน			
1. การจัดกิจกรรมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีการประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ข้อมูลอย่างทั่วถึง	4.26	0.45	มาก
2. เนื้อหาและหัวข้อในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความหลาย ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.04	0.47	มาก
3. รูปแบบในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.09	0.54	มาก
4. เนื้อหามีความเหมาะสมกับระยะเวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.09	0.59	มาก
5. บรรยากาศในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความเป็นกันเอง	3.91	0.66	มาก
6. กิจกรรมสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรม	3.87	0.69	มาก
7. กิจกรรมมีการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน	4.13	0.55	มาก
8. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการร่วมสร้างผลงานขององค์กร	4.17	0.72	มาก
9. กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน แต่ละกิจกรรม ช่วยในการแก้ปัญหาและพัฒนางาน	4.13	0.63	มาก
10. กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน แต่ละกิจกรรม ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการแสวงหาความรู้	4.04	0.56	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.07	0.58	มาก
ด้านเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรม			
11. เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ สามารถนำไปพัฒนางานประจำได้	4.22	0.60	มาก
12. เครื่องมือในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมด้านอื่นๆได้	4.35	0.64	มาก
13. สื่ออินโฟกราฟิกมีความเหมาะสม ที่จะช่วยสร้างจิตสำนึก ในการใช้พลังงานของบุคลากรได้	4.22	0.52	มาก
14. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ มีความเหมาะสม	4.48	0.51	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย (n=23)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ความหมาย
15. เครื่องมือในการออกแบบมีความน่าสนใจ รูปแบบสวยงาม มีคุณภาพและเหมาะสม	4.52	0.51	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.35	0.55	มาก
ด้านความร่วมมือของสมาชิกและองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการ			
16. สมาชิกให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม	4.13	0.69	มาก
17. สมาชิกให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาผลงานสื่อ อินโฟกราฟิกเพื่อนำไปใช้ในองค์กร	4.22	0.67	มาก
18. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในครั้งนี้สามารถสร้างจิตสำนึก ในการใช้พลังงานของบุคลากรได้	4.00	0.60	มาก
19. ผลงานและความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ มีประโยชน์สามารถนำไปใช้ในองค์กรได้	4.48	0.51	มาก
20. องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ มีประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานได้	4.43	0.50	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.25	0.49	มาก
ค่าเฉลี่ย รวมทั้ง 3 ด้าน	4.22	0.54	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$ S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรายด้าน พบว่า ด้านเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.55) ด้านความร่วมมือของสมาชิกและองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.2$, S.D. = 0.49) และด้านกระบวนการการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.58) ตามลำดับซึ่งส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

สรุปและอภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์ผลพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน พบว่า พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรู้ความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และด้านการออกแบบชิ้นงาน ความเข้าใจหรือพัฒนา พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมและพฤติกรรมในการเรียนรู้ร่วมกัน ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้ สืบค้นข้อมูลหาความรู้สม่ำเสมอ และเห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์สามารถเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บนเครือข่าย จะช่วยให้ได้เรียนรู้ประสบการณ์ แนวคิดต่างๆ และความคิดเห็นของบุคคลอื่นในมุมมองที่กว้างขึ้น อีกทั้งช่วยอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งกับบุคคลอื่นและกับผู้ดำเนินกิจกรรมได้

เพื่อถ่ายทอดความรู้ แสดงความคิดเห็น และประสบการณ์ของตนร่วมกับบุคคลอื่น และพบว่าพื้นที่ในการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สามารถทำได้ ทั้งการจัดพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความรู้แบบเผชิญหน้า (Face to Face) และการจัดพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความรู้แบบออนไลน์ (Online) หรือพื้นที่บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook ที่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้อย่างรวดเร็ว และเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ถือเป็นช่องทางที่ใช้ในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกชพร ดีการกล [1] ที่ศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมผ่านระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามแนวคิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นและความต้องการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะช่วยให้ค้นพบแนวทางหรือวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาจากการปฏิบัติงาน การให้ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในหน่วยงานและการให้ความช่วยเหลือแนะนำความรู้ซึ่งกันจะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดร่วมกันจนสำเร็จ มีความต้องการให้มีการจัดหาช่องทางในการนำเสนอผลงาน และกิจกรรมการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพของบุคลากรในองค์กรทุกกลุ่ม/ฝ่าย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันขึ้นภายในองค์กร การเปิดช่องทางให้ทุกคนได้สามารถมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางและได้แสดงความคิดเห็นของตนเองจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์การประเมินผลงานการออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร พบว่า ผลการวิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมินผลงานการสร้างสื่อ

ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กรได้ โดยผลงานการออกแบบที่ได้ นี้จะเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ในสถานที่ต่างๆ เช่น ภายในหน่วยงาน โถงทางเดิน ลิฟท์ บอร์ดประชาสัมพันธ์ และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน ทั้งเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก ไลน์และช่องทางอื่นๆ การสร้างผลงานในการจัดกิจกรรมนี้สมาชิกทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายถึงวิธีการในการสร้างผลงานสื่อค่อนข้างน้อย เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ประจำ และไม่มีความรู้ ความชำนาญ หรือประสบการณ์การสร้างสื่อในรูปแบบที่เหมาะสม แนวทางและแนวโน้มของสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสร้างผลงานและเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาปรับใช้ ในกระบวนการทำงานของตน จึงยากที่จะนำเสนอ ข้อมูลการออกแบบ การสร้างสื่อต่างๆ หรือ อินโฟกราฟิกที่มีหลักการที่ถูกต้อง แต่สมาชิกยังมีการแลกเปลี่ยนความรู้ การแสดงความคิดเห็น ความคิดเห็นในแต่ละ ร่วมเรียนรู้จากทั้งข้อมูลที่ได้รับจากเพื่อนสมาชิกที่นำเสนอไว้เป็นแหล่งความรู้ และจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยพบว่า สมาชิกที่ร่วมแบ่งปันความรู้นั้นเป็นสมาชิกที่มีความกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มต้น สม่่าเสมอ และพบว่า มีสมาชิกมีการแสดงความคิดเห็นลดน้อยลง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากความไม่กล้าแสดงออกทางความคิดเห็นต่อสื่อสาธารณะ เพราะต้องมีการกลั่นกรองข้อมูลความรู้ก่อน เกิดความไม่แน่ใจในความถูกต้องของข้อมูลความรู้ที่ร่วมแบ่งปัน ในเรื่องของอินโฟกราฟิก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้จบมาทางด้านการออกแบบ จึงไม่กล้าแสดงออกในการแบ่งปันความรู้ สอดคล้องกับคำกล่าวของวิจารณ์ พานิช [2]

ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กรหรือพฤติกรรมในการทำงานของบุคคลส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นไปในรูปแบบตัวใครตัวมัน ส่งผลทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำงานร่วมกัน และอาจส่งผลทำให้ผลงานที่ได้ขาดคุณภาพและประสิทธิภาพของผลงานขึ้นตามมา ผู้วิจัยได้เชิญชวนและสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างผลงาน รวมทั้งจัดกิจกรรมมอบรางวัลให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมการมอบรางวัลนี้ถือเป็นการเสริมแรงให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ดี อีกทั้งยังเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถดำเนินกิจกรรมได้จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ของกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนทั้ง 8 สัปดาห์ สมาชิกร่วมกันนำเสนอข้อมูลความรู้จากการศึกษาค้นคว้าทั้งจากประสบการณ์และข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น ข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ มาร่วมแบ่งปันให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการสนับสนุนและสร้างเป็นผลงานจากการที่ได้เรียนรู้ และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาการจัดการและบรรณการคลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนำเสนอข้อมูลความรู้โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เฟสบุ๊ก (Facebook) ที่ผู้วิจัยได้สร้างกลุ่มและสร้างกิจกรรมไว้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากพฤติกรรมการใช้ สื่อสังคมออนไลน์ เฟสบุ๊ก (Facebook) ในชีวิตประจำวันของคนในสังคมหรือองค์กร ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงถูกส่งผ่านระบบช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เป็นหลัก ซึ่งทำได้ง่ายและรวดเร็ว อีกทั้งยังแสดงผลได้น่าสนใจซึ่งสมาชิก

สามารถเข้าสู่ข้อมูลและดาวน์โหลดข้อมูลนั้นๆ ได้ทันที สะดวกต่อการใช้งาน ส่งผลให้ข้อมูลต่างๆ ที่ได้ถูกจัดเก็บแยกจากข้อมูลอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ ศรีนาค [3] ที่ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประเภท รูปแบบ เนื้อหา และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย พบว่า สื่อสังคมออนไลน์มีรูปแบบที่โดดเด่น โดยเฉพาะรูปแบบการให้ผู้รับสารมีส่วนร่วม (Interactive) ในการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ที่ทำได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว รวมถึงสามารถเชื่อมต่อเนื้อหาข้อมูลเข้ากับเว็บไซต์อื่นๆ ได้ง่าย อีกทั้งในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ยังสามารถจัดเก็บและส่งถึงสมาชิกได้ในทันทีเกิดการส่งต่อและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเกิดขึ้นและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น การนำกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดจนใช้ในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกทั้งจากสนทนาและการอภิปรายทำให้ข้อมูลที่ได้ผ่านการกลั่นกรองมาเป็นอย่างดีก่อนการนำเสนอและนำไปใช้สร้างเป็นผลงานได้ด้วยการจัดกิจกรรมเช่นนี้ จึงทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. การนำกระบวนการหรือขั้นตอนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ไปใช้ควรมีการอบรม ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ และทำความเข้าใจในขั้นตอนของการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันในแต่ละขั้นแต่ละสัปดาห์กับกลุ่มตัวอย่างหรือสมาชิกในกลุ่มให้ชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติเพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจตรงกันในกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

2. ในการนำกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างสื่อรณรงค์การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพไปใช้ ควรมีการเพิ่มช่องทางแหล่งความรู้ในรูปแบบของแหล่งทรัพยากรอื่นๆ เช่น วิดีโอ ภาพ เสียง และอื่นๆ เพื่อให้ผู้ใช้งานสะดวกในการสืบค้นข้อมูลมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายหรือระบบอื่นๆ ร่วมกับทฤษฎีต่างๆ เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการเรียนรู้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ มากขึ้น เช่น ลักษณะขององค์กร ลักษณะการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กชพร ดีการกล. (2557). พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมผ่านระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามแนวความคิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของบุคลากรทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [2] วิจารณ์ พานิช. (2548). การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- [3] จิราภรณ์ ศรีนาค. (2556). การวิเคราะห์ประเภท รูปแบบ เนื้อหาและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.